

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ:

- ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ
- ΘΕΜΑΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ
- ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
- ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ – ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ
- ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
- ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
- ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
- ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
- ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ
- ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

1. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Όπως είναι γνωστό, το νέο Σύμφωνο για την κεφαλαιακή επάρκεια της Επιτροπής της Βασιλείας εκδόθηκε στα τέλη Ιουνίου 2004. Ακολούθησε η δημοσίευση του σχεδίου πρότασης Οδηγίας για την ενσωμάτωση του νέου Συμφώνου στην κοινοτική τραπεζική νομοθεσία.

Τον Ιούνιο η Τράπεζα της Ελλάδος ζήτησε με επιστολή της από τα πιστωτικά ιδρύματα να καθορίσουν ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα σταδιακής μετάβασης στο νέο πλαίσιο, με έμφαση στις αναγκαίες προσαρμογές των συστημάτων τους. Στην ίδια επιστολή οριζόταν ότι μέχρι τα τέλη του 2004 θα πρέπει να έχει επιλεγεί οριστικά η μέθοδος που θα υιοθετήσει η κάθε τράπεζα.

Με πρωτοβουλία της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών συγκροτήθηκαν ομάδες εργασίας για την επεξεργασία, σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος, επιμέρους ειδικών θεμάτων, προκειμένου το ελληνικό τραπεζικό σύστημα να αντιμετωπίσει έγκαιρα και αποτελεσματικά τις προκλήσεις που απορρέουν από την τροποποίηση του πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια. Βασικό στόχο του έργου των εν λόγω ομάδων εργασίας αποτελεί η ενσωμάτωση στην ελληνική τραπεζική νομοθεσία του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας να λάβει υπόψη δύο παράγοντες:

- τις επιλογές των άλλων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να διασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού, και
- τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής τραπεζικής αγοράς, προκειμένου να επιτευχθεί ομαλή μετάβαση στο νέο πλαίσιο.

Οι προτεραιότητες για την άρτια προετοιμασία των ελληνικών τραπεζών, όπως αυτές προκύπτουν από τις συνεδριάσεις των σχετικών ομάδων εργα-

σίας που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι στιγμής, συνίστανται στα εξής:

Αναφορικά με τον πρώτο πυλώνα και ειδικότερα σε σχέση με το πλαίσιο υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο βασικά αιτήματα των ελληνικών τραπεζών αποτελούν:

- Ο έγκαιρος προσδιορισμός των ευχερειών τις οποίες η ΤτΕ προτίθεται να ενεργοποιήσει, με έμφαση στη διακριτική ευχέρεια προσδιορισμού διαφορετικού χρονικού διαστήματος μεταξύ 90 και 180 ημερών για τον ορισμό της καθυστέρησης εξυπηρέτησης οφειλής για ορισμένες κατηγορίες ανοιγμάτων. Για το σκοπό αυτό συγκεντρώθηκαν στοιχεία για τον ορισμό αθέτησης υποχρεώσεων που χρησιμοποιούν επί του παρόντος τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα.
- Η εξαίρεση ορισμένων ανοιγμάτων από τη μέθοδο των εσωτερικών αξιολογήσεων σε πάγια βάση (partial use). Διερευνήθηκε συγκεκριμένα το εύρος και το ύψος των εν λόγω κατηγοριών ανοιγμάτων, προκειμένου να διαμορφωθεί το κριτήριο της ουσιαστικότητας, η συμμόρφωση προς το οποίο θα αποτελεί προϋπόθεση της εξαίρεσης.
- Ο προσδιορισμός της έννοιας της ουσιαστικότητας στην καθυστέρηση αποπληρωμής για τον ορισμό της αδυναμίας εκπλήρωσης υποχρεώσεων σε περίπτωση μερικής αποπληρωμής, και
- οι ελάχιστες προϋποθέσεις που θα πρέπει να ικανοποιεί το εσωτερικό σύστημα διαβαθμίσεων.
- Τέλος, αναφορικά με τις τεχνικές άμβλυνσης του πιστωτικού κινδύνου, ο προσδιορισμός των προϋποθέσεων, κάτω από τις οποίες ορισμένοι εκχωρητέοι λογαριασμοί θα γίνονται δεκτοί ως τεχνικές άμβλυνσης του πιστωτικού κινδύνου.

Επί του πλαισίου κεφαλαιακών υποχρεώσεων για το λειτουργικό κίνδυνο βασικές προτεραιότητες αποτελούν:

- Η τροποποίηση της ΠΔ/ΤΕ 2438/98 για τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, προκειμένου να ενσωματωθούν οι διατάξεις της έκθεσης της Επιτροπής της Βασιλείας για τις “Αρχές Βέλτιστης

Πρακτικής για τη Διαχείριση και την Εποπτεία του Λειτουργικού Κινδύνου”, και

- η διαμόρφωση κριτηρίων ταξινόμησης των τραπεζικών εργασιών στις υφιστάμενες κατηγορίες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (business line mapping).

2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΠΥΛΩΝΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΥΜΦΩΝΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η Επιτροπή Τραπεζικών Εποπτικών Αρχών (CEBS) είχε θέσει σε διαβούλευση τον Ιούνιο του 2004 κείμενο αναφορικά με την εφαρμογή του δεύτερου πυλώνα του νέου Συμφώνου για την κεφαλαιακή επάρκεια. Οι θέσεις της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας επί του κειμένου της διαβούλευσης, με τις οποίες συμφωνεί η ΕΕΤ, αρθρώνονται στη βάση των εξής αρχών:

- Η διαδικασία εποπτικής εξέτασης θα πρέπει να εφαρμόζεται σε επίπεδο ομίλου και όχι σε ατομική βάση.

- Η επιβολή πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων καθ’ υπέρβαση του ελαχίστου ορίου δεν θα πρέπει να αποτελεί τη μόνη λύση.
- Η ανάληψη δράσης από την εποπτική αρχή θα πρέπει
 - να αποτελεί την εξαίρεση μάλλον παρά τον κανόνα,
 - να είναι κατά περίπτωση δικαιολογημένη, και
 - να διαφυλάσσει τον εμπιστευτικό χαρακτήρα της διαδικασίας.

3. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑ II

Το νέο Σύμφωνο της Βασιλείας για την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών, το οποίο θα ενσωματωθεί σε κοινοτικό επίπεδο με την έκδοση της υπό εκπόνηση αυτή τη στιγμή Οδηγίας, θα έχει επιπτώσεις στον τρόπο λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Σύμφωνα με το σχέδιο της πρότασης Οδηγίας για το νέο πλαίσιο κεφαλαιακής επάρκειας, τα πιστωτικά ιδρύματα καλούνται να διαμορφώσουν αποτελεσματικές διαδικασίες και στρατηγικές για την εκτίμηση σε διαρκή βάση του ύψους και της κατανομής του εσωτερικού κεφαλαίου, το οποίο θεωρούν επαρκές για την κάλυψη των πάσης φύσεως και της έκτασης των κινδύνων, στους οποίους είναι εκτεθειμένα ή

πρόκειται να εκτεθούν. Οι εν λόγω διαδικασίες και στρατηγικές θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο τακτικού εσωτερικού ελέγχου, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι αντανακλούν τη φύση, την έκταση και την πολυπλοκότητα κάθε πιστωτικού ιδρύματος.

Στο πλαίσιο αυτό και με γνώμονα τη συστηματική ενημέρωση, παρακολούθηση και επεξεργασία των θεμάτων που ανακύπτουν από το νέο πλαίσιο για την κεφαλαιακή επάρκεια στον εσωτερικό έλεγχο και την καλλιέργεια συστηματικού και εποικοδομητικού διαλόγου με την Τράπεζα της Ελλάδος, συγκροτήθηκε ομάδα εργασίας που παρακολουθεί και επεξεργάζεται τα θέματα αυτά.

4. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΟΜΙΛΟΙ ΕΤΕΡΟΓΕΝΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ (ΧΟΕΔ)

Η ΕΕΤ υπέβαλε διεξοδικές παρατηρήσεις επί του σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος, το οποίο τελεί υπό εκπόνηση στο πλαίσιο της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Το κεντρικό ζήτημα που ανακύπτει αφορά την ενδεχόμενη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της Οδηγίας με την υιοθέτηση αυστηρότερων από τα προβλεπόμενα στην Οδηγία κριτηρίων για την υπαγωγή ενός Ομίλου σε καθεστώς ΧΟΕΔ. Ανεξάρτητα από τη δυνατότητα που μπορεί να υποστηριχτεί ότι παρέχεται στον έλληνα νομοθέτη για την υιοθέτηση αυστηρότερων διατάξεων από τις προβλεπόμενες στην Οδηγία, εκτιμούμε ότι ειδικά σε ό,τι αφορά την καθιέρωση αυστηρότερων κριτηρίων για την υπαγωγή ενός ομίλου σε καθεστώς ΧΟΕΔ, θα πρέπει να διευκρινιστεί κατά πόσο η επιβολή αυστηρότερων κριτηρίων αφορά τα υφιστάμενα κριτήρια της Οδηγίας 2002/87/ΕΚ ή επιτρέπει την καθιέρωση συμπληρωματικών κριτηρίων.

Σε κάθε περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη:

➤ το στόχο της Οδηγίας, ο οποίος συνίσταται στον

περιορισμό του συστημικού κινδύνου που απορρέει από την άσκηση δραστηριότητας ομίλων ετερογενών δραστηριοτήτων, αλλά και την αρχή της αναλογικότητας, σύμφωνα με την οποία οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν μόνο τα μέτρα εκείνα που είναι απαραίτητα και αναγκαία για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας, καθώς και

➤ το γεγονός ότι τα πιστωτικά ιδρύματα υπάγονται σε ειδικό κλαδικό πλαίσιο προληπτικής εποπτείας ιδιαίτερος εκτεταμένο,

κάθε απόφαση του έλληνα νομοθέτη περί διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής θα πρέπει:

➤ να συνοδεύεται με τα επιχειρήματα εκείνα που θα θεμελιώνουν τη συστημική σημαντικότητα ενός ομίλου, και

➤ να λάβει υπόψη τη στάση που θα τηρήσουν στο ίδιο θέμα τα υπόλοιπα κράτη- μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να διασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού των ελληνικών και κοινοτικών χρηματοπιστωτικών ομίλων ετερογενών δραστηριοτήτων.

ΘΕΜΑΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ

1. ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Η ΕΕΤ συμμετείχε στη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφορικά με την Ανακοίνωσή της για τις κατευθύνσεις που θα πρέπει να ακολουθηθούν και τις ενέργειες που θα πρέπει να γίνουν, με στόχο τη δημιουργία μιας αποτελεσματικής, ενοποιημένης και ασφαλούς αγοράς υπηρεσιών εκκαθάρισης και διακανονισμού τίτλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στις παρατηρήσεις της η ΕΕΤ εκφράζει καταρχήν τη σπουδαιότητα της ξεκάθαρης διάκρισης με-

ταξύ των λειτουργιών που επιτελούν τα αποθετήρια ως συστήματα υποδομής και οι θεματοφύλακες ως παρέχοντες συγκεκριμένες υπηρεσίες που στηρίζονται στα συστήματα υποδομής. Η διάκριση αυτή έχει πολύ μεγάλη σημασία σε ό,τι αφορά τον καθορισμό του ρυθμιστικού καθεστώτος που θα πρέπει να διέπει αντιστοίχως τους συμμετέχοντες στην εκκαθάριση και το διακανονισμό. Εκφράζεται επίσης η άποψη ότι η ανάγκη θεσμοθέτησης κοινά αποδεκτού ρυθμιστικού πλαισίου, το οποίο θα διέ-

πει τα ευρωπαϊκά συστήματα εκκαθάρισης και διακανονισμού γίνεται κοινά αποδεκτή, πλην όμως τούτο δεν επιτυγχάνεται μέσω των προτύπων που υιοθετήθηκαν από την CESR και το ΕΣΚΤ. Στο πλαίσιο αυτό εκτιμούμε ότι θα πρέπει να υιοθετηθεί Οδηγία – στόχος που εκφράζεται άλλωστε στην Ανακοίνωση της Επιτροπής – και εκ των υστέρων να υιοθετηθούν εκτελεστικού χαρακτήρα μέτρα που θα εξειδικεύουν τις γενικές αρχές της Οδηγίας, σύμφωνα με

τη διαδικασία Lamfalussy. Στο ίδιο κείμενο θέσεων, το οποίο υποβλήθηκε στη διαβούλευση της Επιτροπής, η ΕΕΤ εκφράζει τις απόψεις της αναφορικά με την αντιμετώπιση των νομικών και φορολογικών αποκλίσεων, τα θέματα ανταγωνισμού, καθώς επίσης και αναφορικά με τις τραπεζικές υπηρεσίες που παρέχουν τα συστήματα διακανονισμού τίτλων σε μονοπωλιακή βάση και την ανάγκη διαχωρισμού των δραστηριοτήτων.

2. ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Η ΕΕΤ συμμετέχει στις εργασίες της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής που συγκροτήθηκε από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών με στόχο την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2003/71/ΕΚ για το ενημερωτικό δελτίο στην ελληνική έννομη τάξη. Η

Οδηγία αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς επιφέρει σημαντικές αλλαγές στο ισχύον καθεστώς αναφορικά με την κατάρτιση του ενημερωτικού δελτίου, τις πληροφορίες που πρέπει να περιέχει και την έγκρισή του.

ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

1. ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΜΠΟΡΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Η ΕΕΤ, στο πλαίσιο της συμμετοχής της στις εργασίες της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής του Υπουργείου Ανάπτυξης για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2002/65/ΕΚ στην ελληνική έννομη τάξη, υπέβαλε διεξοδικές παρατηρήσεις επί του σχεδίου Υπουργικής Απόφασης που έχει εκπονηθεί μέχρι στιγμής.

Οι κυριότερες επισημάνσεις της ΕΕΤ αφορούν καταρχήν το θέμα του ορισμού του καταναλωτή και συγκεκριμένα της σύμπλευσης της νομοθεσίας μας, τουλάχιστον στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της συγκεκριμένης Οδηγίας, με τον κοινοτικό ορισμό. Ιδιαίτερη σημασία έχει επίσης το ζήτημα της πρόβλεψης ακυρότητας της σύμβασης, εφόσον δεν παρασχεθεί εν όλω ή εν μέρει η προβλεπόμενη στην Οδηγία προσυμβατική πληροφόρηση, δεδομένου ότι στην Οδηγία δεν προβλέπεται κάτι τέτοιο και η πρό-

βλεψη στη γενική διάταξη περί κυρώσεων αναφέρεται ιδίως στο δικαίωμα καταγγελίας της σύμβασης σε περίπτωση μη τήρησης των προβλεπόμενων σε αυτή διατάξεων. Η ίδια παρατήρηση περί ακυρότητας άνευ άλλου της σύμβασης ισχύει και για όλες τις διατάξεις, στις οποίες προβλέπεται. Σε ό,τι αφορά τη διακριτική ευχέρεια που παρέχεται στα κράτη-μέλη να αποκλείουν τη δυνατότητα εφαρμογής του δικαιώματος υπαναχώρησης σε ειδικές περιπτώσεις, μεταξύ των οποίων τα στεγαστικά δάνεια, θεωρούμε ότι ορθά έχει γίνει η χρήση της διακριτικής αυτής ευχέρειας στο κείμενο που μέχρι στιγμής έχει διατυπωθεί. Παρατηρήσεις έχουν επίσης υποβληθεί σε ό,τι αφορά, μεταξύ άλλων, την πληρωμή με κάρτα, τις μη αιτηθείσες επικοινωνίες και την ένδικο και διοικητική προσφυγή.

2. ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Όπως είναι γνωστό, ο Εθελοντικός Κώδικας Συμπεριφοράς κατά την προσυμβατική ενημέρωση για στεγαστικά δάνεια, ο οποίος έχει υιοθετηθεί από τα μέλη της ΕΕΤ που χορηγούν στεγαστικά δάνεια, προβλέπει την παροχή ενημέρωσης προσυμβατικά στον καταναλωτή, με γενικό και εξατομικευμένο τρόπο. Η παροχή της εξατομικευμένης πληροφόρησης παρέχεται με τη μορφή ενός Τυποποιημένου Ευρωπαϊκού Δελτίου Πληροφοριών και περιλαμβάνει 15 στοιχεία για το στεγαστικό δάνειο.

Το ζήτημα που ανέκυψε κατά την εφαρμογή του Κώδικα τόσο στη χώρα μας όσο και στα άλλα κράτη-μέλη, στα οποία έχει υιοθετηθεί, είναι ότι επειδή δεν προσδιορίζεται στο κείμενό του η χρονική στιγμή κατά την οποία πρέπει να δίνεται το εξατομικευμένο δελτίο στον καταναλωτή, η πρακτική διαφοροποιείται ανά πιστωτικό ίδρυμα. Το θέμα είναι αρκετά πολύπλοκο στο βαθμό που η εξατομικευμένη ενημέρωση, αν και δεν έχει δεσμευτικό χαρακτήρα για το πιστωτικό ίδρυμα και τον καταναλωτή, αφορά συγκεκριμένα χαρακτηριστικά του στεγαστικού δανείου που ενδιαφέρει περισσότερο τον καταναλωτή, σε συνέχεια της γενικής ενημέρωσης που του παρέχεται. Τούτο σημαίνει ότι ο κατα-

ναλωτής θα πρέπει να είναι κατασταλαγμένος ως προς το προϊόν που τον εξυπηρετεί καλύτερα και θα πρέπει να προβάλει συγκεκριμένο αίτημα στο πιστωτικό ίδρυμα ενδεικτικά ως προς το ποσό, τη διάρκεια και το είδος του επιτοκίου. Αυτό συμβαίνει συνήθως, αλλά όχι αναγκαία, κατά τη δεύτερη επίσκεψή του στο πιστωτικό ίδρυμα. Σε κάθε περίπτωση, εξαρτάται απόλυτα από τον καταναλωτή, την ενημέρωση που έχει ήδη εφόσον έχει προβεί σε έρευνα αγοράς και τις ανάγκες που εκφράζει.

Σε ερωτηματολόγιο που τέθηκε υπόψη των μελών της ΕΕΤ προκειμένου να γίνουν συγκεκριμένες προτάσεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία έχει επικυρώσει τον Κώδικα με Σύστασή της, η θέση που εκφράστηκε είναι ότι για τους λόγους που προαναφέρθηκαν δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί επακριβώς η καταλληλότερη χρονική στιγμή για την παροχή της εξατομικευμένης πληροφόρησης. Ωστόσο, σύμφωνα με την πρακτική των μελών της ΕΕΤ και από την εμπειρία της εφαρμογής του Κώδικα μέχρι σήμερα, προκύπτει ότι η παροχή αυτού του είδους της πληροφόρησης γίνεται συνήθως κατά τη δεύτερη επίσκεψη του καταναλωτή στην τράπεζα.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ - ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Διαπραπραξικές συμφωνίες της ΕΕΤ για τις μεταφορές πιστώσεων

Κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του 2004 η Ομάδα Εργασίας για τις μεταφορές πιστώσεων ολοκλήρωσε τα σχέδια δύο διαπραπραξικών συμφωνιών για τις μεταφορές πιστώσεων:

1. Σχέδιο Διαπραπραξικής Συμφωνίας για τον χαρακτηρισμό μιας πίστωσης ως “αυτόματης” ή ως πίστωσης Straight Through Processing (STP).

2. Σχέδιο Διαπραπραξικής Συμφωνίας για τον καθορισμό των διαπραπραξικών εξόδων κατά τη διενέργεια μιας μεταφοράς πίστωσης.

Η συζήτηση των παραπάνω σχεδίων συμφωνιών από την αρμόδια διαπραπραξική επιτροπή της ΕΕΤ προγραμματίστηκε για τον Οκτώβριο, προκειμένου να οριστικοποιηθεί το περιεχόμενό τους και να υπάρξει η σχετική εισήγηση για την υιοθέτησή τους στα αρμόδια καταστατικά όργανα της ΕΕΤ.

Η υιοθέτηση των διατραπεζικών συμφωνιών θα συμβάλει στη διαμόρφωση ενός κοινού πεδίου συνεργασίας για τα πιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας, ανεξαρτήτως του χρησιμοποιούμενου συστήματος μεταφοράς πιστώσεων (TARGET, DiasTransfer, EBA κ.ά.) και χωρίς φυσικά να περιορίζει τη δυνατότητα ύπαρξης επιμέρους διμερών συμφωνιών.

Σύσταση Ομάδας Εργασίας για την πρόληψη και αντιμετώπιση των απατών στα μέσα και συστήματα πληρωμών

Η διατραπεζική επιτροπή καρτών της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών διαπίστωσε ομόφωνα την ανάγκη σύστασης διατραπεζικής ομάδας εργασίας για την πρόληψη της απάτης με κάρτες.

Προκειμένου να οριοθετηθεί το αντικείμενο ενασχόλησης της συγκεκριμένης Ομάδας Εργασίας, αποφασίστηκε από τη διατραπεζική Επιτροπή Καρτών η σύσταση υποομάδας εργασίας, η οποία θα διαμορφώσει εισήγηση, που θα περιγράφει:

- το σκοπό σύστασης και το αντικείμενο ενασχόλησης της διατραπεζικής ομάδας εργασίας για την πρόληψη της απάτης με κάρτες, και
- την οργάνωσή της και τον τρόπο επικοινωνίας των μελών της.

Το Σεπτέμβριο συνεδρίασε η υποομάδα εργασίας της ΕΕΤ και διαμόρφωσε σχέδιο εισήγησης, με το οποίο προτείνει στη Γενική Γραμματεία της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών τη σύσταση διατραπεζικής επιτροπής για την πρόληψη και αντιμετώπιση των απατών στα μέσα και στα συστήματα πληρωμών.

Η αποστολή της διατραπεζικής επιτροπής θα είναι να επιτύχει το στόχο της πρόληψης και της αντιμετώπισης των απατών στα μέσα και συστήματα πληρωμών με συγκεκριμένες λύσεις, σαφώς οριζόμενα παραδοτέα και συγκεκριμένο χρονοπρόγραμμα υλοποίησης.

Στη σχετική εισήγηση προτείνεται ότι η Επιτροπή θα πρέπει να οργανωθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να αποτελείται κατά κύριο λόγο από εκπροσώπους της τράπεζας με βαθύτερη γνώση της πρόληψης και αντιμετώπισης των απατών με κάρτες πληρωμών, δεδομένου ότι οι τελευταίες είναι το πλέον διαδε-

δομένο μέσο πληρωμών στη λιανική τραπεζική μετά τα μετρητά. Εφόσον βέβαια συζητούνται θέματα που αφορούν άλλα μέσα και συστήματα πληρωμών (π.χ. ηλεκτρονική τραπεζική, μεταφορές πιστώσεων κ.ά.), στην Επιτροπή θα προσκαλούνται να συμμετέχουν στελέχη των τραπεζών που διαθέτουν και τη σχετική εξειδίκευση.

Η εκ του νόμου αργία της 13ης Αυγούστου 2004 και οι συνέπειές της για το τραπεζικό σύστημα της χώρας μας

Μετά την ένταξη της χώρας στην ONE, δηλαδή από τη 1.1.2001, το σύστημα HERMES (Hellenic Real Time Money Transfer Express System), το οποίο έχει αναπτύξει η Τράπεζα της Ελλάδος για τη διατραπεζική μεταφορά κεφαλαίων, αποτελεί πλήρες τμήμα του ευρωπαϊκού συστήματος TARGET (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system), το οποίο λειτουργεί με ευθύνη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Συνεπώς το σύστημα HERMES ακολουθεί υποχρεωτικά και το πρόγραμμα αργιών του συστήματος TARGET.

Την Παρασκευή 13 Αυγούστου 2004, οι τράπεζες στην Ελλάδα είχαν εκ του νόμου αργία σύμφωνα με την πρόβλεψη του άρθρου 24 του Νόμου υπ. αριθ. 3254/22.7.2004, “Ρύθμιση θεμάτων των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004 και άλλες διατάξεις”. Προκειμένου να διευκολυνθεί η ομαλή εξυπηρέτηση της πελατείας τους, η ΕΕΤ απέστειλε στις διοικήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων επιστολή με την οποία τους περιέγραφε το πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος την 13η Αυγούστου 2004, με αναλογική εφαρμογή των όσων έχουν αποφασιστεί με παλαιότερη απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών:

1. Όλες οι τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα, σεβόμενες την αργία, δεν θα μεταφέρουν σε πίστωση των λογαριασμών της πελατείας τους τα ποσά που θα πιστωθούν στους λογαριασμούς τους από την Τράπεζα της Ελλάδος.
2. Η valeur, με την οποία θα πιστωθούν οι λογαριασμοί της πελατείας από τις τράπεζες θα είναι η πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα (δηλαδή η Δευτέρα 16.8.2004).

3. Δεν θα γίνονται δεκτά από τις τράπεζες αιτήματα της πελατείας τους για “use of funds”, δεδομένου ότι:

3.1 Η συγκεκριμένη επίσημη αργία έχει προκύψει εκ του νόμου και έχει ήδη ανακοινωθεί από την πολιτεία.

3.2 Δεν προκύπτει από καμία δεσμευτική κοινοτική διάταξη η υποχρέωση λειτουργίας των τραπεζών κατά τις ημερομηνίες αργιών.

Οι Γενικές Λειτουργικές Προδιαγραφές του νέου συστήματος TARGET2

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) πήρε τη στρατηγική απόφαση για την αντικατάσταση του συστήματος TARGET από ένα νέο σύστημα που θα έχει το όνομα TARGET2. Το χρονοπρόγραμμα μετάβασης στο νέο σύστημα περιλαμβάνει τα εξής:

- Πληροφοριακή Φάση (Ιούνιος-Δεκέμβριος 2004)
- Φάση Προετοιμασίας (2005)
- Υλοποίηση τεστ και δοκιμών χρήσης του συστήματος TARGET2 (2006)
- Εφαρμογή το 2007 (Country Windows)

Κατά την Πληροφοριακή Φάση θα πρέπει:

- να κατανοήσουν σε βάθος οι τράπεζες τα Λειτουργικά Χαρακτηριστικά/Δυνατότητες του νέου συστήματος,
- να δημιουργηθεί σχετική ομάδα έργου σε κάθε τράπεζα, και
- να ξεκαθαρίσουν ορισμένες απαραίτητες διευκρινίσεις σε τοπικό επίπεδο, από την Κεντρική Τράπεζα της χώρας μας.

Το Μάιο του 2004 η Τράπεζα της Ελλάδος πραγματοποίησε σειρά παρουσιάσεων προς όλες τις τράπεζες σχετικά με το ίδιο θέμα. Η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών δεσμεύτηκε τότε έναντι των τραπεζών που είναι χρήστες του συστήματος για τη διενέργεια σχετικού σεμιναρίου. Λόγω της εξαιρετικής σημασίας του θέματος το σεμινάριο σχεδιάστηκε έτσι ώστε να βοηθήσει τις τράπεζες στην καλύτερη προετοιμασία τους για την υλοποίηση της μετάβασής τους στο νέο σύστημα και να καλύψει αναλυτικά την ύλη του εγχειριδίου με τις Γενικές Λειτουργικές Προδιαγραφές του νέου συστήματος TARGET2. Οι

κύκλοι σεμιναρίων της ΕΕΤ ορίστηκαν για τον Οκτώβριο και Νοέμβριο 2004. Δεδομένου ότι, σύμφωνα με όσα αναγράφονται στο ίδιο το κείμενο της ΕΚΤ για τις Γενικές Λειτουργικές Προδιαγραφές του TARGET2 (σελ. 139), σε κάθε τράπεζα θα πρέπει κατά τη διάρκεια του 2004 να δημιουργηθεί ομάδα συντονισμού από υψηλόβαθμα στελέχη, η οποία θα εισηγηθεί στη Διοίκησή της θέματα διαχειριστικά, επιχειρηματικά, μηχανογραφικά, οικονομικά, οργάνωσης και υλοποίησης του έργου, το σεμινάριο αυτό σχεδιάστηκε κυρίως για τα στελέχη που θα αποτελέσουν την ομάδα συντονισμού του έργου “Μετάβαση της τράπεζας στο TARGET2”.

Η εκπροσώπηση της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών στις αναδιαρθρωμένες Ομάδες Εργασίας και Υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών

Το Μάρτιο 2004 η Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών (EPC) αποφάσισε την αναδιάρθρωση των Ομάδων Εργασίας και των Ομάδων Υποστήριξης που λειτουργούν υπό την αιγίδα του και είναι οι:

- Ομάδα Εργασίας για τα Μετρητά
- Ομάδα Εργασίας για τις Κάρτες
- Ομάδα Εργασίας για τις Ηλεκτρονικές Μεταφορές Πιστώσεων
- Ομάδα Εργασίας για τις Ηλεκτρονικές Αμεσες Χρεώσεις
- Ομάδα Υποστήριξης για Νομικά Θέματα Συστημάτων Πληρωμών
- Ομάδα Υποστήριξης για Θέματα Λειτουργιών, Υποδομών και Τεχνικών Προτύπων.

Τον Ιούνιο εξέλεξε τους συντονιστές των Ομάδων και τον Ιούλιο ξεκίνησε τη διαδικασία επιλογής και διορισμού των μελών τους. Η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, ως μέλος της Ολομέλειας του EPC, πρότεινε εκπροσώπους της σε όλες τις Ομάδες Εργασίας και Υποστήριξης, οι οποίοι έγιναν αποδεκτοί ως μέλη των Ομάδων αυτών. Το γεγονός είναι ιδιαίτερα σημαντικό για το χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας μας, δεδομένου ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών, στα δύο χρόνια λειτουργίας του, έχει καταστεί:

- Ο κύριος εκφραστής των προσπαθειών των ευ-

ρωπαϊκών τραπεζών για τη δημιουργία της ενιαίας αγοράς πληρωμών σε ευρώ (SEPA) με πρωτοβουλίες της ίδιας της αγοράς.

- Ο πλέον αξιόπιστος συνομιλητής για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τα μέσα και τα συστήματα πληρωμών με φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.
- Ένα θεσμικό όργανο, με το δικό του καταστατικό, οικονομική αυτονομία και αυστηρές δομές στον τρόπο εργασίας και λήψης των αποφάσεων που επηρεάζουν τις ευρωπαϊκές τράπεζες.

Επίσημανση των διαφορών του συστήματος αποζημίωσης TARGET της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και των Κατευθυντήριων Γραμμών για τη διατραπεζική αποζημίωση σε ευρώ της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Στις 27 Νοεμβρίου 2002 το ΔΣ της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας αποφάσισε ότι το σύστημα αποζημίωσης του TARGET (reimbursement scheme) έπρεπε να αντικατασταθεί. Με την Κατευθυντήρια Γραμμή ΕΚΤ/2003/6 καθορίστηκε ο νέος μηχανισμός, σύμφωνα με τον οποίο οι άμεσοι και έμμεσοι συμμετέχοντες νομιμοποιούνται να υποβάλλουν αιτήματα αποζημίωσης σε περίπτωση δυσλειτουργίας του συστήματος TARGET.

Η εν λόγω τροποποίηση ενσωματώθηκε στον Κανονισμό Λειτουργίας του Συστήματος Διακανονισμού Εντολών Πληρωμής σε Ευρώ σε Συνεχή Χρόνο ΕΡΜΗΣ με την Πράξη Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής 55/16.7.2004 και τέθηκε σε εφαρμογή από την 1η Αυγούστου 2004.

Ταντόχρονα, το 2001 η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία (ΕΤΟ) εξέδωσε Κατευθυντήριες Γραμμές για τη διατραπεζική αποζημίωση σε περίπτωση εσφαλμένων εντολών ή/και εντολών με λανθασμένη ημερομηνία αξίας. Οι εν λόγω Κατευθυντήριες Γραμμές υιοθετήθηκαν από τα εγκατεστημένα στη χώρα μας πιστωτικά ιδρύματα μετά από σχετική απόφαση των καταστατικών οργάνων της ΕΕΤ το 2001.

Με αφορμή την Κατευθυντήρια Γραμμή ΕΚΤ/2003/6 και την Πράξη Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος 55/16.7.2004, η ΕΕΤ διαβίβασε στις αρμόδιες διατραπεζικές επιτροπές της,

κείμενο της Ομάδας Εργασίας για το TARGET, που λειτουργεί υπό την αιγίδα της ΕΤΟ, στο οποίο καταγράφονται οι διαφορές, καθώς και παραδείγματα χρήσης των δύο συστημάτων αποζημίωσης.

Έκδοση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τραπεζικών Προτύπων για τον IBAN

Τον Ιούλιο δημοσιεύτηκε από την ΕΕΤΠ αναθεωρημένη έκδοση του επίσημου καταλόγου των αριθμών λογαριασμών των ευρωπαϊκών χωρών (TR201 V3.2.).

Εξάλλου η αρμόδια επιτροπή του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης (ISO/TC68) αποφάσισε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τραπεζικών Προτύπων θα είναι η επίσημη αρχή για τον καθορισμό του περιεχομένου των συμβατών με το διεθνές πρότυπο ISO 13616 Διεθνών Τραπεζικών Αριθμών Λογαριασμών (IBAN). Αυτός ήταν ένας από τους βασικούς στόχους της ECBS, δεδομένου ότι με αυτόν τον τρόπο αναμένεται να ακολουθηθούν οι προδιαγραφές δόμησης του IBAN που έχουν υιοθετηθεί πανευρωπαϊκά και από τις υπόλοιπες χώρες.

Τέλος οι αρχές ορισμένων νέων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συγκεκριμένα η Πολωνία, η Σλοβενία και η Λετονία επέβαλαν κανονιστικά τον IBAN ως εθνικό και διασυνοριακό πρότυπο.

Προγράμματα των εθνικών κυβερνήσεων και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έκδοση “καρτών πολιτών”

Σε ενημερωτική εκδήλωση που πραγματοποίησε η ΕΕΤ για τις αρμόδιες διατραπεζικές επιτροπές της, παρουσιάστηκαν οι πανευρωπαϊκές εξελίξεις, στα επίπεδα των εθνικών κυβερνήσεων και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για την έκδοση “καρτών πολιτών” (citizen cards).

Με τον όρο “κάρτες πολιτών” εννοούμε συνήθως:

- την ηλεκτρονική ταυτότητα (e-ID Card), η υιοθέτηση της οποίας αναμένεται να συμβάλει στην αντιμετώπιση του προβλήματος των πιστωτικών ιδρυμάτων από τη χρήση πλαστών, κλεμμένων ή και παραποιημένων ταυτοτήτων κατά τη διενέργεια τραπεζικών συναλλαγών με την πελατεία τους,
- τις κάρτες ασφάλισης υγείας των πολιτών,
- τις κάρτες κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων,

➤ κάθε είδους κάρτες που αντικαθιστούν χειρόγραφες διαδικασίες κατά τη διενέργεια συναλλαγών της κεντρικής ή τοπικής κυβέρνησης με τους πολίτες της (π.χ. κάρτες δημοσίων υπαλλήλων στο Βέλγιο).

Η επίδραση που θα έχει η χρήση των “Καρτών Πολιτών” στις τράπεζες θα είναι πολλαπλή:

- i. Πολλές από αυτές θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν στον τραπεζικό τομέα (π.χ. ως μέσο αυθεντικοποίησης και πιστοποίησης του κατόχου τους σε συναλλαγές ηλεκτρονικής τραπεζικής ή στο ταμείο).
- ii. Στις έξυπνες κάρτες, τις οποίες εκδίδουν οι τράπεζες και θα εμπεριέχουν ψηφιακή υπογραφή, θα μπορούν να ενσωματωθούν κάποιες παράμετροι για την ταυτοποίηση του πολίτη σε υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
- iii. Οι “κάρτες πολιτών” μπορεί να εμπεριέχουν κάποια εφαρμογή που να τους επιτρέπει να χρησιμοποιηθούν και ως μέσα πληρωμής, λειτουργώντας ενδεχομένως ανταγωνιστικά προς άλλες πρωτοβουλίες των πιστωτικών ιδρυμάτων για τη χρήση προϊόντων ηλεκτρονικού χρήματος σε μικροπληρωμές.

Οι ευρωπαϊκές τράπεζες, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών, αποφάσισαν να παρακολουθήσουν την εξέλιξη των εθνικών και πανευρωπαϊκών σχεδίων για την υιοθέτηση των “καρτών πολιτών”. Στο πλαίσιο της Ομάδας Εργασίας του EPC για τις κάρτες αποφασίστηκε να συσταθεί ειδική ομάδα έργου, η οποία θα αναλάβει να καταγράψει τους στόχους, τα αντικείμενα εργασίας, την προτεραιότητα και τις πιθανές κοινές δράσεις των ευρωπαϊκών τραπεζών σε σχέση με τις “κάρτες πολιτών”.

Η ΕΕΤ, ως μέλος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών και της Ομάδας Εργασίας για τις Κάρτες, που λειτουργεί υπό την αιγίδα του, θα παρακολουθεί το θέμα και θα ενημερώνει συστηματικά τις τράπεζες-μέλη της.

Πανευρωπαϊκή πρόοδος υιοθέτησης του EMV στις κάρτες πληρωμών

Σε συνέχεια της μελέτης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τίτλο “Towards a Single European

Payment Area”, όπου υπογραμμίζόταν η σημασία που αποδίδει η ΕΚΤ στην ταχεία υιοθέτηση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών (EPC), το τελευταίο εξέδωσε στις 25 Αυγούστου 2003 ψήφισμα αναφορικά με τους δείκτες ολοκλήρωσης της Ενιαίας Αγοράς Πληρωμών (SEPA Indicators).

Στο τομέα των καρτών οι εθνικές ενώσεις τραπεζών καλούνται σύμφωνα με το εν λόγω ψήφισμα να συλλέξουν στοιχεία αναφορικά με το ποσοστό μετατροπής των χρεωστικών και πιστωτικών καρτών, καθώς και των ATM και POS, από την τεχνολογία της μαγνητικής πίστας στο EMV (μικροεπεξεργαστής). Τα στοιχεία καταχωρούνται στο extranet του EPC και κατόπιν σχετικής συμφωνίας στις ιστοσελίδες των εθνικών ενώσεων τραπεζών.

Η Ένωση απέστειλε το Σεπτέμβριο στους αρμόδιους εκπροσώπους των τραπεζών το ερωτηματολόγιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών σε σχέση με την πανευρωπαϊκή πρόοδο υιοθέτησης του EMV στις κάρτες πληρωμών, επισημαίνοντάς τους τα εξής:

1. Η τριμηνιαία συλλογή αυτών των στοιχείων αποσκοπεί στη διαμόρφωση της εικόνας κάθε κράτους-μέλους ως προς την πρόοδο υιοθέτησης της τεχνολογίας EMV.
2. Η παρακολούθηση της προόδου κάθε κράτους-μέλους στο συγκεκριμένο τομέα αποτελεί αντικείμενο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στα πλαίσια των πρωτοβουλιών που έχουν αναλάβει για την καταπολέμηση της απάτης στα ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών πλην των μετρητών.
3. Οι επιπτώσεις από τη μη αποστολή επικαιροποιημένων ευνοϊκών στοιχείων είναι ιδιαίτερα αρνητικές στην εκπροσώπηση των συμφερόντων της χώρας μας στην αρμόδια Ομάδα Εργασίας για τις Κάρτες (του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών).

Σε σχέση με το συγκεκριμένο θέμα θα πρέπει να επισημάνουμε ότι:

➤ Ηδη από το 2002 έχουν ολοκληρωθεί και είναι στη διάθεση των τραπεζών που εκδίδουν ή αποδέχονται κάρτες πληρωμών οι τεχνικές και επι-

χειρισματικές προδιαγραφές του ελληνικού EMV προτύπου για το chip των καρτών.

- Σύμφωνα με παλαιότερη απόφαση των ελληνικών τραπεζών η υιοθέτηση της τεχνολογίας του EMV στις κάρτες πληρωμών αποτελεί επιχειρηματική απόφαση της κάθε τράπεζας και δεν έχει οριστεί εθνικό σχέδιο υιοθέτησης του προτύπου.
- Από την 1η Ιανουαρίου 2005 τα διεθνή σχήματα καρτών VISA και MasterCard θα επιβαρύνουν τον εκδότη ή αποδέκτη καρτών πληρωμής που δεν έχει υιοθετήσει το EMV με το κόστος που θα προκύπτει από παράνομη χρήση της κάρτας.

Πλαίσιο για την ανίχνευση των πλαστών και μη κατάλληλων προς κυκλοφορία μετρητών από πιστωτικά ιδρύματα και άλλους επαγγελματίες διαχειριστές

Τον Απρίλιο 2004 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, με στόχο τη διαβούλευση και το διάλογο, εξέδωσε *Σχέδιο πλαισίου για την ανίχνευση των πλαστών και μη κατάλληλων προς κυκλοφορία μετρητών από πιστωτικά ιδρύματα και άλλους επαγγελματίες διαχειριστές*. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών, ανταποκρινόμενο στην κίνηση αυτή και μετά από συνεργασία με τα μέλη του, υπέβαλε τη θέση του τον Ιούνιο. Σ' αυτό το "Έγγραφο Θέσης" συμπεριλήφθηκαν μεταξύ άλλων οι συστάσεις που εγκρίθηκαν από την Ολομέλεια του EPC για τις βασικές λειτουργίες των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών σχετικά με τα μετρητά.

Τον Ιούλιο, κατά τη δεύτερη φάση της διαβούλευσης, η ΕΚΤ, λαμβάνοντας υπόψη τα σχόλια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών, εξέδωσε νέα τροποποιημένη έκδοση του σχεδίου. Στο νέο σχέδιο προβλέπει μεταξύ άλλων ότι σε κάθε περίπτωση ο έλεγχος γνησιότητας των τραπεζογραμματίων, με τα οποία θα εφοδιάζονται τα τοπικά ATM, θα πραγματοποιείται με κατάλληλες μηχανές, πλην όμως για "απομακρυσμένα καταστήματα" τραπεζών με "χαμηλό επίπεδο υπηρεσιών σε μετρητά" θα είναι δυνατό να χρησιμοποιείται εκπαιδευμένο προσωπικό, το οποίο θα πραγματοποιεί τον ποιοτικό έλεγχο καταλληλότητας των τραπεζογραμματίων που θα εφοδιάζουν τα τοπικά ATM.

Ενημερωτική συνάντηση της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων για θέματα ηλεκτρονικών υπογραφών

Τον Ιούλιο και μετά από πρόταση της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών, πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της ΕΕΤΤ ενημερωτική ημερίδα για θέματα ηλεκτρονικών υπογραφών. Εκεί η ΕΕΤΤ πραγματοποίησε σύντομη παρουσίαση σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση στην Παροχή Υπηρεσιών Πιστοποίησης Ηλεκτρονικής Υπογραφής στην Ελλάδα, με αναφορές στο υφιστάμενο νομικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές υπογραφές.

Τα δύο βασικά θέματα που προέκυψαν κατά την παρουσίαση και τις απαντήσεις στις ερωτήσεις των τραπεζών ήταν:

- Η ανάγκη εξειδίκευσης από την ΕΕΤΤ των προτύπων (standards) που θα πρέπει να ακολουθούν οι εθελοντικά διαπιστευμένοι πάροχοι.
- Σε περίπτωση αμφισβήτησης του αναγνωρισμένου πιστοποιητικού, ποιος έχει το βάρος της απόδειξης (burden of proof), δεδομένου ότι στο άρθρο 3 του Π.Δ. 150/ 25.06.2001, αναφέρεται ότι "η προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που βασίζεται σε αναγνωρισμένο πιστοποιητικό και δημιουργείται από ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφής επέχει θέση ιδιόχειρης υπογραφής τόσο στο ουσιαστικό όσο και στο δικονομικό δίκαιο".

Επίσης η ΕΕΤΤ ζήτησε από τις τράπεζες να υποβάλουν τις προτάσεις τους σχετικά με την εξειδίκευση των υφιστάμενων προτύπων και αντίστοιχα οι τράπεζες ζήτησαν να δημιουργηθεί ένα σχήμα (επιτροπή) στην ΕΕΤΤ, το οποίο θα είναι το κανάλι επικοινωνίας ΕΕΤΤ-τραπεζών για θέματα που αντιμετωπίζουν και ερωτήσεις προς γνωμοδότηση.

Η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών θεωρεί ότι η συνεργασία και η συνεχής επικοινωνία με φορείς όπως η ΕΕΤΤ βοηθά στην από κοινού αντιμετώπιση διάφορων θεμάτων, παρέχοντας συγχρόνως τη δυνατότητα στα μέλη της να εκφραστεί και να καταγραφεί ο προβληματισμός και η θέση τους στα τελικά παραδοτέα της ανεξάρτητης αρχής, δεδομένης και της μεγάλης τεχνογνωσίας των τραπεζών στο συγκεκριμένο θέμα. Εξάλλου το θέμα των ηλεκτρονικών υπογραφών αφορά όλες τις τράπεζες, είτε εκδίδουν ψηφιακά πιστοποιητικά είτε όχι.

Πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου (mobile payments)

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τραπεζικών Προτύπων εξετάζουν σοβαρά την τρέχουσα διεύρυνση δυνατοτήτων στις πληρωμές μέσω κινητών τηλεφώνων. Ήδη η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, με αφορμή τη ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας και της αγοράς, προχώρησε σε διαβούλευση σχετικά με την ανάγκη τροποποιήσεων της Οδηγίας 2000/46/EC για το ηλεκτρονικό χρήμα. Μετά την υιοθέτηση της Οδηγίας ορισμένες εποπτικές αρχές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι αυτή δεν αφορά μόνο τις τράπεζες και τους αμιγώς εκδότες ηλεκτρονικού χρήματος, αλλά και τους παρόχους δικτύων κινητής τηλεφωνίας, οι οποίοι είναι de facto εκδότες ηλεκτρονικού χρήματος όταν οι προπληρωμένες κάρτες κινητού τηλεφώνου χρησιμοποιούνται σαν μέσο πληρωμής για αγορά αγαθών και υπηρεσιών άλλων από τις υπηρεσίες επικοινωνίας.

Το κείμενο διαβούλευσης “Application of the e-money Directive to mobile operators – Consultation paper of DG Internal Market” διαβιβάστηκε στα μέλη της διατραπεζικής Επιτροπής Ηλεκτρονικής Τραπεζικής της ΕΕΤ, η οποία αποφάσισε τη σύσταση ειδικής ομάδας εργασίας με αντικείμενο τις “electronic & mobile payments”.

Συγχρόνως η ΕΕΤ, αναδεικνύοντας την ανάγκη για περισσότερη ενασχόληση των τραπεζών με το θέμα, λόγω του ότι οι πάροχοι δικτύων κινητής τηλεφωνίας (MNOs - mobile network operators) και γενικότερα η βιομηχανία τηλεπικοινωνιών είναι σήμερα ανταγωνιστές των τραπεζών, οι οποίοι στοχεύουν στην αύξηση των εσόδων τους μέσω της αγοράς του κινητού, με την παροχή υπηρεσιών όπως συναλλαγές πληρωμών και άλλες παρόμοιες υπηρεσίες, πραγματοποίησε ενημερωτική εκδήλωση με θέμα “Τι είναι οι πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου”. Στην εκδήλωση αυτή αναφέρθηκαν οι πέντε τύποι πληρωμών μέσω κινητού τηλεφώνου και αναπτύχθηκαν οι επιχειρηματικές προϋποθέσεις που αναφέρονται σε μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τραπεζικών Προτύπων για τις πληρωμές αυτές. Τα συμπεράσματα της μελέτης συνοψίζονται ως εξής:

- Οι m-payments μπορούν να θεωρηθούν νέο κανάλι πρόσβασης σε υπάρχουσες υποδομές πληρωμής.
- Λόγω του ότι οι m-payments είναι σε αρχικά ακόμα στάδια ανάπτυξης, δεν υπάρχει μία λύση που να πληροί όλες τις προϋποθέσεις του τραπεζικού τομέα που αναφέρονται στην έκθεση της ECBS. Παρά τη δέσμευση από την πλευρά των τραπεζών, η νέα αυτή τεχνολογία θα χρειαστεί χρόνο για να αγγίξει την κρίσιμη μάζα.
- Η δυνατότητα να μπορεί κάποιος να πληρώνει οποιαδήποτε ώρα και από οπουδήποτε βρίσκεται είναι μία ελκυστική πρόταση – για τους χρήστες και για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη των πληρωμών μέσω κινητού τηλεφώνου, όπως οι τράπεζες, οι εταιρείες τηλεπικοινωνιών και οι κατασκευαστές συσκευών.
- Σε κάθε m-payment σχήμα οι τράπεζες θα έπρεπε να παρέχουν την υποδομή ασφάλειας της πληρωμής, οι εταιρείες τηλεπικοινωνιών το δίκτυο μεταφοράς και οι κατασκευαστές συσκευών την κινητή συσκευή που θα χρησιμοποιηθεί για να τεθεί σε εφαρμογή και/ή να εγκριθεί η πληρωμή. Αυτοί είναι οι τρεις κύριοι παίκτες στο περιβάλλον των mobile πληρωμών.
- Οι τράπεζες προτιμούν το μοντέλο των τεσσάρων εμπλεκόμενων μερών (τράπεζα χρήστη κινητού τηλεφώνου, χρήστης κινητού τηλεφώνου, τράπεζα έμπορου και έμπορος) σαν αρχιτεκτονική για τις mobile πληρωμές. Η δυνατότητα αυτή επιτρέπει στις εταιρείες τηλεπικοινωνιών να προσφέρουν υπηρεσίες επικοινωνίας και οι τράπεζες να προσφέρουν υπηρεσίες πληρωμής.
- Για να εξασφαλιστούν ασφαλείς πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου και να αναληφθεί η δυνατή σχετική υποχρέωση και οι εγγυήσεις πληρωμών, η αναγνώριση και η πιστοποίηση των χρηστών είναι οι υπηρεσίες-κλειδιά. Οι τράπεζες πρέπει να εγκρίνουν και/ή να ελέγχουν τις υπηρεσίες αυτές, όταν εμπλέκονται στις πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου.
- Στηριζόμενοι σε ένα αληθινό περιβάλλον αλληλοβοήθειας μεταξύ των κλάδων όπου η συνεργασία και ο συνεταιρισμός πρέπει να υπάρ-

χουν, μία επιτυχής εξέλιξη των πληρωμών μέσω κινητού τηλεφώνου θα είναι μία κατάσταση όπου όλα τα εμπλεκόμενα μέρη θα έχουν κέρδος. Για να επιτευχθεί αυτό, χρειάζονται προϋποθέσεις του ανεξάρτητου δικτύου και της ανεξάρτητης πλατφόρμας για ασφάλεια και διαλειτουργικότητα.

- Συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών είναι και αναγκαία και εφικτή – με κέρδος για όλους. Αυτό αντανακλάται στη δημιουργία κοινών ομάδων εργασίας και πρωτοβουλιών. Αυτές λαμβάνουν υπόψη τοπικές διαφοροποιήσεις και συγχρόνως θέματα στρατηγικής, εμπορικά θέματα, θέματα μάρκετινγκ και τεχνικές πρακτικές για
 - Τυποποίηση προσπαθειών
 - Εναρμόνιση μηνυμάτων στην αγορά
 - Ανάπτυξη ανοιχτών λύσεων και για τις πληρωμές πρόσωπο με πρόσωπο και για τις απομακρυσμένες πληρωμές.

Ομάδα Εργασίας Στ6 του e-Business forum για την προώθηση του e-banking

Τον Ιούλιο πραγματοποιήθηκε στην Κόρινθο η δεύτερη εκδήλωση της Ομάδας Εργασίας Στ6 του e-Business Forum για την “Προώθηση των υπηρεσιών e-banking στις ελληνικές επιχειρήσεις”, με τη συμμετοχή όλων των τραπεζών που δραστηριοποιούνται στο χώρο και του Επιμελητηρίου Κορινθίας. Την εκδήλωση στήριξαν τα υποκαταστήματα της ευρύτερης περιοχής του νομού Κορινθίας που δραστηριοποιούνται στην ηλεκτρονική τραπεζική, τα οποία ενεργοποιήθηκαν προσκαλώντας τους πελάτες τους/χρήστες του e-banking να μοιραστούν τις

εμπειρίες τους με το παρευρισκόμενο κοινό της εκδήλωσης.

Η Ομάδα Εργασίας αποφάσισε τη συνέχιση των εκδηλώσεων, οπότε οι επόμενες ορίστηκε να πραγματοποιηθούν στην Κρήτη – στις 18 Οκτωβρίου στα Χανιά και στις 19 Οκτωβρίου στο Ηράκλειο. Οι νέες αυτές εκδηλώσεις προβλέφθηκε να εμπλουτιστούν με μεγαλύτερη παρουσίαση του e-business forum και με εισήγηση εξειδικευμένου στελέχους του Υπουργείου Οικονομικών για το Taxis Net, πλέον της παρουσίασης με θέμα το e-banking από εξειδικευμένο τραπεζικό στέλεχος, των ομιλιών πελατών τραπεζών που είναι χρήστες του συγκεκριμένου εναλλακτικού δικτύου και του πάνελ με επίσης εξειδικευμένα τραπεζικά στελέχη που απαντούν σε ερωτήσεις των παρευρισκόμενων.

Συλλογή στατιστικών στοιχείων e-banking

Η διατραπεζική Επιτροπή Ηλεκτρονικής Τραπεζικής προβληματίζεται έντονα το τελευταίο χρονικό διάστημα για τη συλλογή των στατιστικών στοιχείων του συγκεκριμένου εναλλακτικού δικτύου και ειδικότερα για τον ορισμό των μεγεθών και τον τρόπο αξιολόγησής τους.

Αρχικά η συλλογή των στατιστικών στοιχείων περιοριζόταν στο internet banking, αλλά μετά από απόφαση της διατραπεζικής Επιτροπής Ηλεκτρονικής Τραπεζικής, συγκλήθηκε ομάδα εργασίας για τον προσδιορισμό των στοιχείων και τους αντίστοιχους ορισμούς τους, για το phone banking. Επίσης η διατραπεζική Επιτροπή Ηλεκτρονικής Τραπεζικής προανατολίζεται στη συλλογή στατιστικών στοιχείων για το σύνολο του e-banking, δηλαδή και για το pc banking και για το mobile banking.

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Με αφορμή το νέο Κανονισμό του Χρηματιστηρίου Αθηνών, που εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. 1/304/10.6.2004 Απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΦΕΚ 900Β'/16.6.2004), ανέκυψαν ορισμένα ζητήματα αναφορικά με την εφαρμογή των διατάξεων για τις υποχρεώσεις τακτικής ενημέρωσης και ιδίως για την υποβολή των καταστάσεων ταμειακών ροών. Κατόπιν επεξεργασίας των θεμάτων στο πλαίσιο της αρμόδιας διατραπεζικής επιτροπής για λογιστικά θέματα της ΕΕΤ, υποβλήθηκε επιστολή στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, το Χρηματιστήριο Αθηνών και την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων. Ειδικότερα ζητήθηκαν διευκρινίσεις ως προς τα εξής: (α) ότι οι λογιστικές καταστάσεις α' και γ' τριμήνου και οι τριμηνιαίες καταστάσεις ταμειακών ροών είναι ανέλεγκτες, (β) ότι οι τριμηνιαίες καταστάσεις ταμειακών ροών θα είναι συνοπτικές, εφόσον και οι λογιστικές καταστάσεις των τριμήνων είναι συνοπτικές, (γ) να μην προβλέπεται "ταντόχρονη" υποχρέωση υποβολής στο ΧΑ των τριμηνιαίων λογιστικών καταστάσεων, των καταστάσεων ταμειακών ροών και των πρόσθετων στοιχείων χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, (δ) να προσδιοριστεί η συγκριτική πληροφόρηση που θα πρέπει να παρέχεται με τις ενδιάμεσες καταστάσεις ταμειακών ροών. Στο πλαίσιο των ανωτέρω, ζητήθηκε αναβολή της υποχρέωσης υποβολής των τριμηνιαίων καταστάσεων ταμειακών ροών για το 2005. Σε απάντηση των ανωτέρω, το Χρηματιστήριο Αθηνών διευκρίνισε ότι δεν υπάρχει υποχρέωση ελέγχου των λογιστικών καταστάσεων α' και γ' τριμήνου, καθώς και των καταστάσεων ταμειακών ροών που κατατίθενται με τις λογιστικές καταστάσεις και ότι οι

καταστάσεις ταμειακών ροών συντάσσονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αριθ. 5/204/14.11.2000 Απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Περαιτέρω, όσον αφορά το αίτημα αναβολής της υποχρέωσης, η ΕΚ εξέφρασε τη ρητή πρόθεσή της να αντιμετωπίσει με ευελιξία τυχόν περιπτώσεις καθυστερημένης υποβολής καταστάσεων ταμειακών ροών, σε βαθμό όμως που η υποβολή των καταστάσεων β' τριμήνου (30/6) να μην υπερβεί το χρονικό όριο που ισχύει για τις καταστάσεις του εννεαμήνου. Τέλος, όσον αφορά την υποβολή συγκριτικών στοιχείων, διευκρινίστηκε ότι δεν υπάρχει υποχρέωση υποβολής συγκριτικών στοιχείων για το αντίστοιχο τρίμηνο της προηγούμενης χρήσης.

ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ/ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

1. Διαρκής είναι η ενημέρωση της ΕΕΤ προς τα μέλη της επί των κοινοτικών εξελίξεων όσον αφορά τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ/ΔΛΠ). Οι κυριότερες δραστηριότητες συνοψίζονται στα ακόλουθα:
 - Αναφορικά με την υιοθέτηση του ΔΛΠ 39, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε στα τέλη καλοκαιριού σχέδιο Κανονισμού για μερική υιοθέτηση του συγκεκριμένου Προτύπου (carve out), ήτοι πλην των διατάξεων του για την εύλογη αξία (fair value option) και ορισμένων διατάξεων για τη λογιστική αντιστάθμισης (hedge accounting). Η δυνατότητα μερικής υιοθέτησης αποτέλεσε αντικείμενο συζήτησης στο πλαίσιο της Κανονιστικής Επιτροπής Λογιστικών Θεμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Accounting Regulatory Committee, ARC), η οποία είχε τη δυνατότητα

επιλογής και μεταξύ δύο ακόμη εναλλακτικών προτάσεων: (α) η πρώτη αφορούσε την υιοθέτηση του ΔΛΠ 39 με την πρόβλεψη ειδικής διάταξης για την εξαίρεση των τραπεζών από το πεδίο εφαρμογής του μέχρι την επίλυση των εκκρεμών ζητημάτων και (β) η δεύτερη αφορούσε την προσωρινή μη υιοθέτηση του όλου προτύπου. Σημειώνεται ότι σε επίπεδο μελών της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ) δεν κατέστη εφικτό να διαμορφωθεί ενιαία άποψη για τη μερική υιοθέτηση του προτύπου. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι υπέρ της προτεινόμενης μερικής υιοθέτησης (carve-out) τάχθηκαν η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία και το Βέλγιο, ενώ υπέρ της πλήρους υιοθέτησης του προτύπου ή της αναβολής εφαρμογής του μέχρι την τακτοποίηση των εκκρεμών ζητημάτων τάχθηκαν η Ολλανδία, η Δανία, η Ισπανία, η Ελλάδα, η Μεγ. Βρετανία και η Ελβετία (UBS). Κύριο επιχείρημα ήταν ότι μια “ευρωπαϊκή” εκδοχή του ΔΛΠ 39 δεν εξυπηρετεί τις ανάγκες συγκρισιμότητας και διαφάνειας.

➤ Επίσης συνεχίστηκαν οι συζητήσεις μεταξύ των εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας και του Συμβουλίου των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) για το προτεινόμενο από τις τράπεζες μοντέλο αντιστάθμισης (interest rate margin hedging proposal). Παρά τις διευκρινίσεις που δόθηκαν από την πλευρά των τραπεζών, τα αποτελέσματα των συναντήσεων των δύο πλευρών δεν ήταν ιδιαίτερα ενθαρρυντικά και το IASB εκτιμά ότι το θέμα χρήζει σημαντικής και χρονοβόρας επεξεργασίας, προκειμένου να λάβει τη μορφή σχεδίου (exposure draft).

➤ Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων έθεσε το καλοκαίρι σε δημόσια διαβούλευση τα ακόλουθα Σχέδια (Exposure Drafts): (α) Transition and initial recognition of financial assets and liabilities, (β) Cash flow hedge accounting of forecast intragroup transactions, (γ) Financial

guarantee contracts and credit insurance, για τα οποία η προθεσμία διαβούλευσης λήγει στις 8.10.2004 και (δ) σχέδιο για τη γνωστοποίηση των χρηματοπιστωτικών μέσων (Financial Instruments: Disclosures), για το οποίο η προθεσμία λήγει στις 22.10.2004.

➤ Η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία αποφάσισε το καλοκαίρι τη σύσταση ειδικής ομάδας εργασίας, με στόχο τη διερεύνηση της δυνατότητας υιοθέτησης του μορφότυπου XBRL (Extensible Business Reporting Language). Το XBRL είναι ένα ειδικό σύστημα – μορφότυπος (format) περιγραφής και καταχώρησης του περιεχομένου των οικονομικών καταστάσεων. Δημιουργήθηκε και προωθείται από ένα διεθνή οργανισμό, τον XBRL International, που εδρεύει στις ΗΠΑ και αποτελείται από 250 περίπου εταιρείες. Ο συγκεκριμένος μορφότυπος παρέχει τη δυνατότητα ταχείας διαχείρισης των οικονομικών δεδομένων, μειώνει το ενδεχόμενο λάθους και επιτρέπει τον αυτόματο έλεγχο της σχετικής πληροφόρησης. Επίσης μπορεί να διαχειρίζεται δεδομένα που έχουν συνταχθεί σε διαφορετικές γλώσσες και βασίζονται σε διαφορετικά λογιστικά πρότυπα. Το θέμα έχει κοινοποιηθεί στις τράπεζες-μέλη για υποβολή απόψεων και παρατηρήσεων, λαμβανομένου υπόψη ότι παράλληλα εξετάζεται και σε επίπεδο εποπτικών αρχών, ενόψει της εφαρμογής των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.

2. Σε εσωτερικό επίπεδο βρίσκονται σε εξέλιξη οι εργασίες της μικτής ομάδας εργασίας που απαρτίζεται από αρμόδια στελέχη για φορολογικά και λογιστικά θέματα για την επεξεργασία των θεμάτων που αφορούν την εφαρμογή των ΔΛΠ και τον προσδιορισμό των φορολογητέων αποτελεσμάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3229/2004. Τα πορίσματα αναμένονται στις αρχές του φθινοπώρου.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2003/48/ΕΚ ΓΙΑ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΕΩΝ ΥΠΟ ΜΟΡΦΗ ΤΟΚΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Η ΕΕΤ συνεργάζεται με τις αρμόδιες διευθύνσεις και υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών ως προς τον τρόπο ενσωμάτωσης και εφαρμογής της Οδηγίας. Στο πλαίσιο αυτό τα κύρια ζητήματα που τέθηκαν ήταν ο σαφής προσδιορισμός εκ μέρους του Υπουργείου των εισοδημάτων από τόκους, τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας, το περιεχόμενο και η έκταση της υποχρέωσης των τραπεζών να εξακριβώνουν τα στοιχεία του πραγματικού δικαιούχου των τόκων, η έλλειψη ευθύνης των τραπεζών στην περίπτωση που ο καταθέτης δεν εντοπίζεται στη χώρα, προς την οποία γνωστοποιήθηκαν τα στοιχεία του ως φορολογικού κατοίκου, καθώς και η αντιμετώπιση των κοινών λογαριασμών, ιδίως στην περίπτωση που έστω και ένας δικαιούχος του κοινού λογαριασμού είναι έλληνας φορολογικός κάτοικος. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από το Υπουργείο, το σύστημα ανταλλαγής των πληροφοριών δεν είχε ακόμη καθοριστεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η συνεργασία και ανταλλαγή απόψεων με τους αρμόδιους φορείς του Υπουργείου έρχεται ως συνέχεια και της από 19-7-2004 Απόφασης του Συμβουλίου (2004/587/ΕΚ), με την οποία χρόνος έναρξης εφαρμογής της Οδηγίας ορίστηκε η 1η Ιουλίου 2005, αντί της 1ης.1.2005 που είχε οριστεί αρχικά.

2. ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Αναφορικά με την εφαρμογή του άρθρου 38 του Ν. 3259/2004 για τη φορολόγηση των επαναπατριζόμενων κεφαλαίων, κατόπιν σχετικής επεξεργασίας των επιμέρους θεμάτων από την αρμόδια για φορολογικά θέματα διατραπεζική επιτροπή της, η ΕΕΤ υπέβαλε στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών κείμενο με διευκρινίσεις που τα πιστωτικά ιδρύματα εκτιμούν ότι πρέπει να δοθούν, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική και απρόσκοπτη εφαρμογή των νέων διατάξεων. Στο πλαίσιο αυτό προσδιορίστηκαν:

- (α) τα φυσικά και νομικά πρόσωπα, που σύμφωνα με το νόμο είναι φορολογικά υπόχρεα,
- (β) τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχουν οι προβλεπόμενοι τραπεζικοί λογαριασμοί της ημεδαπής και της αλλοδαπής για την εφαρμογή του νόμου,
- (γ) η διαδικασία παρακράτησης του φόρου 3%,
- (δ) ο κρίσιμος χρόνος υπαγωγής στο προβλεπόμενο από το νόμο διάστημα των έξι μηνών, και
- (ε) ο τρόπος διενέργειας της μεταφοράς των επαναπατριζόμενων κεφαλαίων.

Επίσης υποβλήθηκαν σχέδια υποδειγμάτων δηλώσεων-εξουσιοδοτήσεων φυσικών και νομικών προσώπων, καθώς και βεβαίωσης παρακράτησης του προβλεπόμενου φόρου 3%.

3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Ν. 3193/2003 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΦΠΑ

Σε απάντηση σχετικού αιτήματος της ΕΕΤ, αναφορικά με την εφαρμογή του Ν. 3193/2003, για τις υποχρεωτικά αναγραφόμενες ενδείξεις στα τιμολόγια ως προς το ΦΠΑ και ειδικά ως προς την υποχρέωση αναγραφής στο τιμολόγιο της διάταξης, δυνάμει της οποίας συγκεκριμένη πράξη απαλλάσσεται του ΦΠΑ, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών διευκρίνισε ότι για τα τιμολόγια που εκδίδονται και αφορούν είτε κύριες είτε παρεπόμενες τραπεζικές εργασίες ισχύει η υποχρέωση αναγραφής της σχετικής απαλλακτικής διάταξης, ενώ δυνατότητα μετάθεσης εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων δεν υφίσταται, καθόσον τέτοια δυνατότητα δεν παρέχεται από την Οδηγία 2001/115/ΕΚ.

4. ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΘΕΝΤΟΣ ΦΟΡΟΥ ΕΠΙ ΤΟΚΩΝ ΟΜΟΛΟΓΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ

Με το Ν. 2682/1999 καταργήθηκε για τους επενδυτές-μόνιμους κατοίκους του εξωτερικού η φορολόγηση των τόκων των ομολογιακών δανείων, που εκδίδει το Ελληνικό Δημόσιο και η κατάργηση επεκτάθηκε και στους τόκους που θα καταβληθούν για τις υφιστάμενες κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού εκδόσεις. Κατ' εφαρμογή των νέων διατάξεων τράπεζες-μέλη της ΕΕΤ υπέβαλαν αιτήσεις για επιστροφή αχρεωστήτως παρακρατηθέντα φόρου, ο οποίος σε αρκετές περιπτώσεις ανερχόταν σε υψη-

λά ποσά, δεδομένου ότι οι τράπεζες ενεργούν ως υποθηματοφύλακες ευρείας ομάδας ξένων θεσμικών επενδυτών. Για το λόγο αυτό, ήδη από το τέλος του 2003 και κατά τη διάρκεια του 2004 υποβλήθηκαν επανειλημμένως έγγραφα αιτήματα από την ΕΕΤ προς το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών για τη διευθέτηση των εκκρεμοτήτων έναντι των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς το ζήτημα είχε επιπτώσεις και στην αξιοπιστία της ελληνικής κεφαλαιαγοράς. Σε συνέχεια των ανωτέρω, περιλήφθηκε διάταξη στο Ν. 3259/2004 για την “Περαίωση εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων, ρύθμιση ληξιπρόθεσμων χρεών και άλλες διατάξεις”. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 33, το δικαίωμα αξίωσης της επιστροφής του φόρου στους μόνιμους κατοίκους εξωτερικού, που καταβλήθηκαν σε αυτούς μέσα στο έτος 1999, παρατείνεται μέχρι τις 31.12.2004.

5. ΛΟΙΠΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Η ΕΕΤ, στο πλαίσιο της συνεργασίας της με την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία, παρέχει πληροφορίες και συμμετέχει σε ερωτηματολόγια που εκπονούνται για διάφορα θέματα φορολογικού ενδιαφέροντος, είτε με πρωτοβουλία της φορολογικής επιτροπής της ΕΤΟ είτε με πρωτοβουλία των ενώσεων-μελών της. Με αφορμή σχετικό ερώτημα που τέθηκε από την Ένωση Τραπεζών της Ουγγαρίας, η ΕΕΤ έλαβε μέρος σε ερωτηματολόγιο με θέμα τους συντελεστές φορολογίας εισοδήματος στην ΕΕ. Το κύριο ερώτημα ήταν εάν προβλέπεται διαφορετικός φορολογικός συντελεστής για τα πιστωτικά ιδρύματα σε σχέση με τις λοιπές επιχειρήσεις, καθώς και εάν στο χρηματοπιστωτικό κλάδο υπάρχει διαφορετικός τρόπος υπολογισμού του φορολογητέου εισοδήματος.

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. ΜΕΡΙΜΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ

Η ΕΕΤ ανταποκρινόμενη στην πρωτοβουλία του Συνηγούρου του Πολίτη και συγκεκριμένα του Κύκλου Κοινωνικής Προστασίας, υπέβαλε τις θέσεις των τραπεζών-μελών της, τα οποία ανταποκρίθηκαν στα ερωτήματα που είχαν τεθεί στο πλαίσιο της εξέτασης εφαρμογής του Ν. 2643/1998. Πιο συγκεκριμένα διαπιστώθηκε ότι η προβλεπόμενη από το νόμο αυτό υποχρεωτικότητα της πρόσληψης ατόμων που ανήκουν σε προστατευόμενες κατηγορίες πληθυσμού (ανάπηροι, πολύτεκνοι κ.λπ.) είναι ανάγκη να επανεξεταστεί. Επιστημάνθηκε έλλειψη ευελιξίας των διευθύνσεων ανθρώπινου δυναμικού, τόσο στο στάδιο επιλογής όσο και στο στάδιο αντικατάστασης των προσώπων αυτών. Τα ανωτέρω καθιστούν επιφυλακτικές πολλές επιχειρήσεις για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Επίσης διαπιστώθηκε

ότι οι τράπεζες τηρούν κατά κανόνα το προβλεπόμενο από το νόμο ποσοστό 8% επί του συνολικού προσωπικού τους, από το οποίο το μεγαλύτερο ποσοστό αντιστοιχεί σε άτομα με ειδικές ανάγκες, ενώ οι συνηθέστερες θέσεις στις οποίες τοποθετούνται τα συγκεκριμένα πρόσωπα είναι διοικητικές (υπάλληλοι σε τραπεζικές εργασίες, καθαριστές, κλητήρες, αποθηκάριοι, φύλακες). Σύμφωνα με τη γενική πρόταση που διατυπώθηκε από τις τράπεζες, είναι σκόπιμο τα συγκεκριμένα άτομα να διαθέτουν ορισμένα ελάχιστα τυπικά προσόντα (ανώτερη εκπαίδευση, γνώση ξένης γλώσσας, χρήση Η/Υ), να τυγχάνουν ειδικής εκπαίδευσης πριν την τοποθέτησή τους, οι διαδικασίες επιλογής να ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες των επιχειρήσεων και να υιοθετηθούν ευέλικτες διαδικασίες αντικατάστασης.

2. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Αναφορικά με το θέμα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ) και στο πλαίσιο ολοκλήρωσης του δεύτερου σταδίου (Stage II) του ερωτηματολογίου, που έχει ενταχθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο στο πρόγραμμα του Κοινωνικού Διαλόγου για τον Τραπεζικό Κλάδο, η ΕΕΤ συγκέντρωσε και κοινοποίησε απαντήσεις των ελληνικών τραπεζών στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία για επεξεργασία με τα στοιχεία των τραπεζών των λοιπών κρατών-μελών. Εγινε επίσης υπόμνηση στις τράπεζες που δεν ανταποκρίθηκαν και επιθυμούν να αποστείλουν τις

απαντήσεις τους ότι η προθεσμία δεν έχει παρέλθει ακόμα. Τα πορίσματα του ερωτηματολογίου για τον τραπεζικό κλάδο ανά θεματική ενότητα (εκπαίδευση, ανάπτυξη βασικών εργασιακών προτύπων, εξισορρόπηση προσωπικής/οικογενειακής και εργασιακής ζωής, μέθοδοι εσωτερικής επικοινωνίας των εργαζομένων, καθώς και παροχή ίσων ευκαιριών) αναμένονται ιδιαίτερα χρήσιμα και καθοριστικά για το μελλοντικό τρόπο χειρισμού του θέματος της ΕΚΕ σε κοινοτικό επίπεδο.

3. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Η ΕΕΤ ολοκλήρωσε τη μελέτη που ανέλαβε στο πλαίσιο της Επιτροπής Συνδέσμου (Liaison Committee) των Ευρωπαϊκών Τραπεζικών Ενώσεων, που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα τον Οκτώβριο του 2003, με θέμα τα ισχύοντα στα κράτη-μέλη εθνικά συστήματα για την επίλυση των ατομικών και συλλογικών εργατικών διαφορών. Στη μελέτη μετείχαν η Αυστρία, το Βέλγιο, η Δανία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο, η Νορβηγία, η Ολλανδία, η Ισπανία, η Σουηδία, η Ελβετία και η Μεγ. Βρετανία. Δεν δόθηκαν στοιχεία από τη Φιλανδία, την Πορτογαλία, την Ισλανδία, καθώς και από τα νέα κράτη-μέλη. Τα κυριότερα συμπεράσματα της μελέτης συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Στη συντριπτική πλειονότητα των παραπάνω χωρών (με εξαίρεση τη Σουηδία), συναντάμε διακριτά συστήματα επίλυσης των ατομικών και συλλογικών εργατικών διαφορών.
- Όσον αφορά την επίλυση των ατομικών εργατικών διαφορών, εξωδικαστικά συστήματα ή πειθαρχικές μέθοδοι επίλυσης προβλέπονται στη Γαλλία, την Ελλάδα, τη Γερμανία, την Ιρλανδία, την Ιταλία, την Ισπανία και την Ελβετία.
- Τα κοινά σε όλες τις χώρες συστήματα επίλυσης

των συλλογικών εργατικών διαφορών είναι η συμφιλίωση, η μεσολάβηση και η διαιτησία.

- Κατά κανόνα η συμφιλίωση, η μεσολάβηση και η διαιτησία δεν έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα. Παρεκκλίσεις ωστόσο συναντάμε: στην Ελλάδα, όπου η διαιτησία για τον εργοδότη είναι υποχρεωτική, στην περίπτωση που απορρίπτει την πρόταση του Μεσολαβητή, η οποία γίνεται αποδεκτή από τη συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων. Στη Νορβηγία, όπου ο Μεσολαβητής ενεργεί όχι μόνο κατόπιν αιτήματος των κοινωνικών εταίρων, αλλά και με δική του πρωτοβουλία. Στην Ισπανία, όπου στην περίπτωση της απεργίας η διαιτησία είναι υποχρεωτική, με την έννοια ότι η κυβέρνηση ή το κυβερνητικό όργανο μιας αυτόνομης περιοχής μπορούν να επιβάλουν τη διαιτησία, εφόσον ληφθούν υπόψη η διάρκεια και οι επιπτώσεις της απεργίας στην εθνική οικονομία. Τέλος, στην Ελβετία, όπου στην περίπτωση που συγκεκριμένη συλλογική σύμβαση δεν περιέχει ρήτρα συμφιλίωσης και η σύμβαση δεν έχει καταγγελθεί, οι κοινωνικοί εταίροι είναι υποχρεωμένοι να συμμετάσχουν σε συμφιλιωτική διαδικασία ενώπιον του αρμόδιου ομοσπονδιακού οργάνου.

4. ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΕΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Αναφορικά με την πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις κεφαλαιουχικών εταιρειών, η ΕΕΤ συνέβαλε στη σύνταξη της επιστολής που απέστειλε τον Αύγουστο η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ειδικά για το θέμα της συμμετοχής των εργαζομένων. Οι παρατηρήσεις της ΕΕΤ περιελήφθησαν αυτούσιες στην παραπάνω επιστολή. Σύμφωνα με την άποψη που εκφράστηκε, δεν είναι ορθή η πρόθεση της Επιτροπής να υιοθετήσει τη λύση της εφαρμο-

γής των διατάξεων της Ευρωπαϊκής Εταιρείας στην περίπτωση που σε κάποιο κράτος-μέλος δεν προβλέπεται καθεστώς συμμετοχής των εργαζομένων, διότι έτσι δημιουργείται ένα καθεστώς έμμεσης εναρμόνισης. Σε κάθε περίπτωση, ακόμη κι αν δεν υπάρχει ειδική νομοθεσία σε ένα κράτος-μέλος, από πλευράς κοινοτικού δικαίου υφίσταται επαρκές νομοθετικό πλαίσιο (όπως λ.χ. οι Οδηγίες 94/45/ΕΚ για τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια Εργαζομένων, 98/59/ΕΚ για τις Ομαδικές Απολύσεις, 2001/23/ΕΚ για τα Δικαιώματα των Εργαζομένων σε περίπτωση μεταβι-

βάσεων επιχειρήσεων, 2002/14/EK για τη θέσπιση γενικού πλαισίου Ενημέρωσης και Διαβούλευσης των Εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα), ικανό να καλύψει τυχόν νομοθετικά κενά και ως εκ

τούτου παρέλκει η προσφυγή στο νομοθετικό πλαίσιο για την Ευρωπαϊκή Εταιρεία, η οποία υπερβαίνει το σκοπό της συγκεκριμένης πρότασης Οδηγίας.

5. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

Η ΕΕΤ εξέφρασε θετική άποψη για την υποβολή κοινής θέσης από τους ευρωπαϊούς κοινωνικούς εταίρους του τραπεζικού κλάδου (εμπορικές, συνεταιριστικές τράπεζες και ταμειυτήρια) σχετικά με την προτεινόμενη τρίτη κοινοτική Οδηγία για το ξέπλυμα χρήματος. Το θέμα αφορά συγκεκριμένα την προστασία των υπαλλήλων που αναφέρουν ύποπτες συναλλαγές και οι οποίοι γίνονται αποδέ-

κτες απειλών εκτός τραπεζής. Για το σκοπό αυτό, οι κοινωνικοί εταίροι προτείνουν την υιοθέτηση διάταξης στην προτεινόμενη Οδηγία, η οποία θα επιβάλει στα κράτη-μέλη τη λήψη κατάλληλων μέτρων για την προστασία των υπαλλήλων των τραπεζών στις παραπάνω περιπτώσεις, αφήνοντας στα κράτη-μέλη την ευχέρεια επιλογής των συγκεκριμένων μέτρων.

ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

Η ειδική ομάδα εργασίας, που είχε συσταθεί στο πλαίσιο της Νομικής Επιτροπής της ΕΕΤ, με αντικείμενο την επανεξέταση του συστήματος της αναγκαστικής εκτέλεσης και ιδίως την αναθεώρηση της διαδικασίας του πλειστηριασμού, με στόχο την απλούστευση και επιτάχυνσή της, ολοκλήρωσε τις εργασίες της. Εκπόνησε σχέδιο νόμου με την αντίστοιχη αιτιολογική έκθεση. Με τις προτάσεις της ομάδας εργασίας τροποποιούνται ορισμένες διατάξεις σχετικά με:

- τα μέσα αναγκαστικής εκτέλεσης (βεβαιωτικός όρκος),
- την κατάσχεση κινητής περιουσίας του οφειλέτη (ακατάσχετα πράγματα, τιμή πρώτης προσφοράς, διόρθωση της κατασχετήριας εκθέσεως, περιορισμός του χρόνου που μεσολαβεί μεταξύ της

ημέρας της κατασχέσεως και της διενέργειας του πλειστηριασμού, τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας, άσκηση των ανακοπών, πρόβλεψη ειδικής διάταξης για την κατάσχεση χρηματιστηριακών αξιών, συνεκδίκαση των ανακοπών κατά του ιδίου πίνακα κατάταξης),

- την κατάσχεση στα χέρια τρίτου,
- την κατάσχεση ακινήτων, όπου προτείνεται η υποβολή γραπτών και σφραγισμένων προσφορών.

Επίσης, με τις προτεινόμενες διατάξεις τροποποιούνται και ορισμένες διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης και για τη διόρθωση του προγράμματος του πλειστηριασμού).

2. ΟΦΕΙΛΕΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Η Νομική Επιτροπή της ΕΕΤ, με αφορμή τις διατάξεις του άρθρου 39 του Ν. 3259/2004 για τις οφειλές προς τα πιστωτικά ιδρύματα, επεξεργάστηκε τα επιμέρους ζητήματα και εκπόνησε κείμενο διευκρινίσεων για την εφαρμογή του, το οποίο κοινοποίησε στις τράπεζες για διευκόλυνσή τους. Ειδικότερα, αντικείμενο επεξεργασίας αποτέλεσαν συνοπτικά τα ακόλουθα θέματα: το είδος των απαιτήσεων από δάνεια ή πιστώσεις, που υπάγονται στη ρύθμιση, ο

περιορισμός του ύψους της οφειλής, ο προσδιορισμός του ύψους της οφειλής, ο εκτοκισμός της ληξιπρόθεσμης οφειλής, η αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης, το ανώτατο ύψος των ληξιπρόθεσμων οφειλών των αγροτών, οι εξαιρούμενες από τη ρύθμιση οφειλές, καθώς και φορολογικά ζητήματα που ανακύπτουν τόσο για τις τράπεζες όσο και για τους οφειλότες από τη διαγραφή των τόκων (βλ. σχετική ανάλυση στις σελ. 27-42 του παρόντος τεύχους).

3. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Η ΕΕΤ ενημέρωσε τα μέλη της για δύο σχέδια Συστάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τα οποία τέθηκαν σε δημόσια διαβούλευση. Το ένα αφορά το ρόλο των ανεξάρτητων μελών του ΔΣ. Κρίσιμη είναι η διασφάλιση της απαιτούμενης “ανεξαρτησίας” τους, για την οποία δεν ορίζονται συγκεκριμένα κριτήρια, αλλά παρατίθενται ενδεικτικά ελάχιστα στοιχεία, που δεν θα πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο των ανεξάρτητων μελών, αφήνοντας τον ειδικότερο προσδιορισμό τους στα κράτη-μέλη. Το δεύτερο σχέδιο Σύστασης αφορά τη δημιουργία του κατάλληλου πλαισίου για τη διαμόρφωση των

αμοιβών των διευθυντών. Βασικό αντικείμενο της Σύστασης είναι κάθε εταιρεία, για την προστασία των μετόχων της και την εξασφάλιση διαφάνειας, να δηλώνει και δημοσιοποιεί την υιοθετούμενη πολιτική της ως προς τη διαμόρφωση των αμοιβών, ενώ το θέμα αυτό θα πρέπει να εντάσσεται και στην ημερήσια διάταξη της ετήσιας γενικής συνέλευσης των μετόχων. Τα δύο αυτά σχέδια Συστάσεων αποβλέπουν στην προστασία των επενδυτών όλων των εισηγμένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση εταιρειών, ανεξάρτητα από το εάν έχουν ή όχι συσταθεί σε κράτος-μέλος της ΕΕ.

ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ

Η ΕΕΤ, πέραν της σταθερής συμμετοχής της στην Επιτροπή Τραπεζικής Τεχνικής και Πρακτικής του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (ΔΕΕ), όπου εκπροσωπεί την Εθνική Ελληνική Επιτροπή του ΔΕΕ, εκπροσωπήθηκε και στο 35ο συνέδριο του ΔΕΕ που διεξήχθη στο Μαρακές του Μαρόκου, στις 6-9 Ιουνίου 2004. Οι θεματικές ενότητες που απασχόλησαν το Συνέδριο ήταν:

- α) η ανάπτυξη μηχανισμών από τα κράτη για την προσέλκυση επενδύσεων,
- β) η ένταξη των αναπτυσσόμενων χωρών στη διεθνή εμπορική αγορά,
- γ) η απειλή των επιχειρήσεων από εγκληματίες,
- δ) θέματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας,
- ε) η διαιτησία του ΔΕΕ ως μέσο επίλυσης διαφορών.

Η Επιτροπή της ΕΕΤ για Θέματα του Διεθνούς

Εμπορικού Επιμελητηρίου ενημερώθηκε σε συνεδρίασή της τόσο για το ανωτέρω συνέδριο, όσο και για τα θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή Τραπεζικής Τεχνικής και Πρακτικής.

Κατά το προηγούμενο διάστημα, την τραπεζική επιτροπή του ΔΕΕ αλλά και τις Εθνικές Επιτροπές απασχόλησε το ζήτημα σχετικά με την προσθήκη συγκεκριμένων ρητρών στην όψη των φορτωτικών από ορισμένες ναυτιλιακές εταιρείες και ιδίως ρητρών που επιτρέπουν την παράδοση των εμπορευμάτων χωρίς την παράδοση της φορτωτικής.

Η Τραπεζική Επιτροπή, τα μέλη, καθώς και οι Εθνικές Επιτροπές του ICC κλήθηκαν να πάρουν θέση ως προς την αποδοχή ή όχι της συμβιβαστικής δήλωσης που ετοίμασε μία ομάδα εργασίας της

Τραπεζικής Επιτροπής με ευρεία αντιπροσώπηση και η οποία συνίστατο στην υιοθέτηση των ανωτέρω ρητρών, υπό την έννοια ότι δεν αποτελούν αιτία απόρριψης των εγγράφων από τους UCP. Στην περίπτωση που η παραπάνω δήλωση γινόταν ευρέως αποδεκτή, τότε το ΔΕΕ θα την έστελνε και σε άλλες επιτροπές του καθώς και σε μεταφορικές εταιρείες. Τελικά δεν επιτεύχθηκε ευρεία συναίνεση και τόσο η Τραπεζική Επιτροπή του ΔΕΕ, όσο και οι άλλες επιτροπές του ΔΕΕ θα επανεξετάσουν το ζήτημα.

Η Επιτροπή της ΕΕΤ για Θέματα του ΔΕΕ σε συνεδρίασή της ενέκρινε τη μετάφραση των Συμπληρωματικών Κανόνων στους Ομοίμορφους Κανόνες και Συνήθειες για τις Ενέγγυες Πιστώσεις με Ηλεκτρονική Παρουσίαση (e-UCP).

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

1. Αναθεωρήθηκε το Ερωτηματολόγιο που εκπονείται και ανανεώνεται σε ετήσια βάση από την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία, ως προς τις εξελίξεις και τάσεις που σημειώνονται σε κοινοτικό επίπεδο για την ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης διάρκειας που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης. Στο Ερωτηματολόγιο του τρέχοντος έτους προστέθηκε νέο ερώτημα, αναφορικά με την ύπαρξη και τους όρους κάλυψης του εταιρικού κινδύνου (corporate risk). Κατά τα λοιπά, διατηρήθηκαν τα ερωτήματα για την παρεχόμενη κάλυψη μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης διάρκειας κατ'εφαρμογή της Οδηγίας 98/29/ΕΚ, για τη διαμόρφωση των επιτοκίων, τους όρους χρηματοδότησης και γενικότερες πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες που προσφέρουν σε κοινοτικό επίπεδο οι φορείς (οργανισμοί) ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων.

2. Επίσης ενημερώθηκαν τα μέλη της ΕΕΤ για την ετήσια συνάντηση της ομάδας εργασίας για τα θέματα

ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων, που συγκλήθηκε το καλοκαίρι στο πλαίσιο της Τραπεζικής Ομοσπονδίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα κυριότερα θέματα αφορούσαν: (α) την επισκόπηση των δραστηριοτήτων των φορέων (οργανισμών) ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων, συμπεριλαμβανομένου του θέματος του χειρισμού εκ μέρους τους του μη εγχώριου προϊόντος στο πλαίσιο της παρεχόμενης κάλυψης, (β) ζητήματα που ανακύπτουν από την επιχειρούμενη αναμόρφωση του Διακανονισμού του ΟΟΣΑ για την εφαρμογή ορισμένων κατευθυντήριων γραμμών στον τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης, (γ) τις εξαγωγικές πιστώσεις και περιβάλλον, καθώς και (δ) την ενημέρωση που έγινε κατά τη συνάντηση από εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα θέματα των εξαγωγικών πιστώσεων και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της αναθεώρησης του Διακανονισμού του ΟΟΣΑ.

